

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judecători – Liliana Catan și Iurie Diaconu,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul, Vahnovan Anatolii, în numele inculpatului, împotriva sentinței Judecătorei Ocnîța din 04 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 octombrie 2014, în cauza penală în privința lui

Vacar Ion Vasile, născut la 28 ianuarie 1970, originar și domiciliat s. Hădărăuți, r-ul Ocnîța.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță: 26.05.2014-04.07.2014
2. în instanța de apel: 21.07.2014-01.10.2014
3. în instanța de recurs: 19.11.2014 - 17.12.2014

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Ocnîța din 04 iulie 2014, Vacar Ion Vasile, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, Vacar I., la 19 ianuarie 2014 în jurul orei 16.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, aflîndu-se în locuința lui Scofercea Diomid, situată în s. Hădărăuți r-ul Ocnîța, cu consătenii săi, Alexa Valentin și Prodan Olga, din motive de gelozie față de ultima, și din cauza că aceasta nu dorea să meargă la domiciliul lui Vacar I., care apoi a plecat în gospodăria sa, situată în același sat, de unde s-a întors cu un topor, cu care intenționat l-a lovit de două ori pe Alexa V. în regiunea capului, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 22 D din 22.01.2014, vătămări corporale grave. După comiterea faptei, Vacar I., a părăsit locul săvîrșirii infracțiunii, iar în rezultatul leziunilor primite, Alexa V., a fost internat la spitalul raional Ocnîța.

Acțiunile lui Vacar I. au fost calificate în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal – *tentativa la omorul unei persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul, Vahnovan Anatolii, în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie tras la răspundere penală în baza art. 151 alin. (1)

Cod penal, stabilindu-i pedeapsă neprivativă de libertate. În motivarea apelului său a invocat că:

- instanța de fond nu a aplicat corect norma materială și a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, însă în opinia apărătorului, acțiunile inculpatului urmau a fi recalificate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal;

- inculpatul a recunoscut că, a aplicat părții vătămate o lovitură cu muchia toporului, însă nu a avut intenția de a-l omori pe Alexa V. și nici nu i-a dorit moartea;

- declarațiile martorului, Prodan O., urmau a fi apreciate critic, deoarece se combat de cumulum de probe administrat la dosar și anume raportul de expertiză medico-legală, declarațiile martorilor, Balan L., Crușelnițchi A., Alexa A., Lichi N., Bălănuță E., Cernei A., care nu au fost luate în considerație;

- instanța de judecată nu a luat în considerație starea psihică a condamnatului, care este invalid de gr. II și se află la evidența medicului psihiatru;

- în acțiunile inculpatului nu se întrevede intenția directă, deoarece el nu a prevăzut survenirea morții și nu a dorit omorârea părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 octombrie 2014, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a apreciat probele administrate legal din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, ce se confirmă prin probele acumulate la dosar și cercetate în instanța de fond.

Argumentele invocate în apel, privind aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse ce nu corespunde acțiunilor acestuia și recalificarea acțiunilor inculpatului din art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, instanța de apel le-a considerat ca fiind contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către instanța de fond pe parcursul judecării cauzei.

În opinia instanței de apel, circumstanțele de fapt stabilite în prezenta cauză penală, când inculpatul în mod repetat i-a aplicat victimei lovituri cu muchia toporului în regiunea capului, adică în regiunea organelor vitale importante, denotă că el real a prevăzut și a dorit survenirea decesului părții vătămate.

Instanța de apel a menționat că, inculpatul folosind obiectul contondent - toporul, i-a aplicat victimei două lovituri în regiunea organelor vitale importante, apreciate ca grave, periculoase pentru viață, având în vedere că inculpatul a fost în posibilitate să aplice loviturile în alte regiuni ale corpului și cu un alt obiect. Totodată, după aplicarea loviturilor, inculpatul a lăsat victima în sânge și în stare de inconștiență, și a plecat acasă fără să-i acorde sau să cheme ajutor. Aceste împrejurări constituie dovadă că, Văcari I. a prevăzut și a urmărit rezultatul faptei sale, adică a lovit cu intenție. De asemenea inculpatul a fost recunoscut responsabil de fapta comisă, conform raportului de expertiză psihiatrico-legală staționară (f.d. 135-138).

Astfel, moartea victimei nu a survenit din cauze independente de inculpat și anume, datorită acordării primului ajutor de către medici.

Totodată, instanța de apel a statuat că declarațiile inculpatului au fost verificate în raport cu alte probe, care din conținutul lor probant combat declarațiile lui, de aceea prima instanță just a pus la baza sentinței de condamnare anume aceste probe.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de apel a considerat că instanța de fond a respectat prevederile art. 61, 75 Cod penal, ținând cont de scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, atitudinea societății față de pedeapsa penală, ce urmează a-i fi stabilită inculpatului pentru faptele săvârșite, corect stabilindu-i inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare.

6. Hotărârile judecătorești adoptate pe caz sînt atacate cu recurs ordinar de către avocatul, Vahnovan Anatolii, în numele inculpatului, prin care solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate din art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse mai blînde, luînd în considerație toate circumstanțele cauzei. În motivare recursului a invocat că:

- concluziile instanței de apel sînt neîntemeiate și contradictorii cu declarațiile părții vătămate și raportul de expertiză medico-legală nr. 22-D din 22.01.2014;

- nu a fost dovedită intenția directă a inculpatului de săvîrșirea omorului, deoarece s-a dovedit că inculpatul și partea vătămată sînt prieteni;

- concluziile instanței de apel precum că inculpatul a lăsat victima în sînge și a plecat fără să-i acorde sau să cheme ajutor, acțiuni făcute conștient de către inculpat, contravin declarațiilor inculpatului și martorilor, care au declarat că după săvîrșirea faptei, Vacar I., era speriat și inconștient a părăsit locul infracțiunii;

- nu au fost luate în considerație circumstanțele atenuante și anume: caracteristica pozitivă a inculpatului, faptul că este bolnav din copilărie, fiind invalid de gradul II, a recunoscut vina, se căiește sincer, partea vătămată l-a iertat și a declarat că nu are pretenții materiale și morale față de inculpat, după săvîrșirea infracțiunii nu au fost depistate consecințe grave a stării sănătății la partea vătămată.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitînd respingerea acestuia ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, deoarece criticile formulate de recurent au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanțele de judecată au ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva

hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 al aceluiași Cod.

Dispoziția art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel doar în prezența temeiurilor menționate de norma dată.

Colegiul penal atestă că, în recursul declarat, autorul, la temeiul de drept a menționat art. 427 Cod de procedură penală, însă nu a specificat în baza cărui punct din cele 16 prevăzute la alin. (1) al normei date își întemeiază recursul. Totodată, din conținutul acestuia, rezultă că recurentul invocă dezacordul cu calificarea acțiunilor inculpatului, considerînd că faptele ultimului conțin elementele infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, deoarece în opinia sa în prezenta speță nu a fost dovedită intenția inculpatului de a săvîrși omorul părții vătămate. De asemenea, autorul recursului consideră că pedeapsa inculpatului nu a fost individualizată conform prevederilor legale. Luînd în considerație cele invocate, Colegiul, întrevode semnalarea temeiurilor pentru recurs stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 10) și 12) Cod de procedură penală, ce prevăd că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, *în cazul cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; precum și faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Referitor la criticile enunțate și pretinsele erori de drept la care se referă recurentul, Colegiul penal, verificînd materialele dosarului constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, cuprinzînd temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelului declarat de partea apărării, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

La fel, instanța de recurs reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungînd la concluzia corectă privitor la legalitatea și temeinicia sentinței contestate, la adoptarea căreia, instanța de fond, a apreciat just probele administrate și corect a ajuns la concluzia expusă în pct. 4. al prezentei decizii.

În continuare, referitor la aspectul legat de pretinsa eroare semnalată de recurent și prevăzută de pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, adică situația cînd *faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, Colegiul penal notează că, pentru o astfel de concluzie, trebuie să se țină cont de fapta săvîrșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanța de fond și apel, și dacă această faptă a fost

încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, înseamnă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Revenind la textul recursului, Colegiul atestă că, argumentul esențial invocat de apărător este lipsa intenției în acțiunile inculpatului de a săvârși omorul, considerînd că acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, adică *vătămarea intenționat gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață*. În opinia Colegiului penal, criticele recurentului referitor la încadrarea juridică greșită a acțiunilor inculpatului în baza art. art. 27, 145 alin. (1) Cod penal cu reîncadrarea faptelor comise de acesta, în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, nu sînt incidente în cazul supus judecării. Mai mult ca atît, acestea au format obiect de discuție atît în instanța de fond, cît și în cea de apel, care au făcut o analiză completă și obiectivă a tuturor probelor administrate la caz, stabilind corect vinovăția inculpatului la săvîrșirea infracțiunii imputate prin rechizitoriu.

Așadar, în prezenta speță, inculpatul a fost învinuit și condamnat pentru săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal și anume – *tentativa la omorul unei persoane*.

Instanța de recurs reiterează că, potrivit doctrinei penale, intenția de a săvîrși omorul se poate deduce din următoarele împrejurări de fapt: folosirea unor mijloace apte de a produce moartea (ținînd seama de felul mijloacelor, dimensiunile soliditatea, greutatea acestora); locul sau regiunea corporală unde s-au aplicat loviturile ori asupra căreia s-a acționat; numărul, intensitatea și repetabilitatea loviturilor ori a altor acte de violență exercitate asupra victimei; perseverența făptuitorului în exercitarea violențelor; natura relațiilor dintre făptuitor și victimă anterioare săvîrșirii faptei (normale, prietenești, de dușmănie); atitudinea făptuitorului după săvîrșirea faptei (a încercat să dea un prim ajutor victimei sau a lăsat-o în starea în care a adus-o); locul și timpul săvîrșirii infracțiunii; particularitățile victimei (vîrsta, condiția fizică etc.); nivelul de instruire, experiența de viață, cunoștințele profesionale, aptitudinile făptuitorului; alte împrejurări preexistente, concomitente sau subsecvente. Aceste împrejurări nu au relevanță în sine privite în mod individual sau invariabil, ci numai de la caz la caz și apreciate în ansamblu.

Tentativa de omor este posibilă în prezența intenției directe, nu și a celei indirecte. Astfel, dacă acțiunile violente au condus la vătămarea integrității corporale sau a sănătății, iar decesul victimei nu s-a produs din cauze independente de voința făptuitorului, atunci cele comise vor forma tentativa de omor (în cazul intenției directe) sau vătămarea intenționat gravă a integrității corporale sau a sănătății (în cazul intenției indirecte).

Reieșind din lucrările dosarului, Colegiul penal constată că, inculpatul a folosit la comiterea infracțiunii imputate ca obiect - toporul, cu care i-a aplicat victimei două lovituri în regiunea capului, adică organ vital important, apreciate ca grave periculoase pentru viață, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr. 22-D din 22 ianuarie 2014 (f.d. 66) și declarațiile martorului Prodan O. (f.d. 182-183).

Potrivit declarațiilor martorului Prodan O., după aplicarea loviturilor, inculpatul cu forța a condus-o și a încuiat-o în casă, abandonând victima, în sânge și în stare de inconștiență, fără să-i acorde ajutor sau să cheme ajutor.

Colegiul relevă că, latura subiectivă a infracțiunii de omor intenționat mai este caracterizată de motiv și scop. În special, omorul neagravată, prevăzut la alin. (1) art. 145 Cod penal, poate fi săvârșit din următoarele motive: răzbunare, gelozie, ură, invidie, vanitate, lașitate, compătimire, motive huliganice etc.

Prin urmare, instanța de recurs atestă din declarațiile părții vătămate, martorilor Prodan O., Scofercea D., chiar și a inculpatului că acesta a săvârșit fapta imputată, din motiv că partea vătămată i-a ținut apărarea martorului Prodan O., care era îndemnată de inculpat să meargă la el acasă. Deci, în cauza dată, deși partea vătămată și inculpatul erau în relații de prietenie, în viziunea instanței de recurs, ultimul a acționat din motive de răzbunare și gelozie. La baza *răzbunării* fiind supărarea și nemulțumirea de faptele părții vătămate, care a ținut apărarea martorului Prodan O., cu care inculpatul credea că este în relații afectuoase, iar *gelozia* fiind reprezentată de neîncrederea pasionată în ce privește devotamentul deplin al martorului Prodan O.

Faptul că, după săvârșirea infracțiunii la partea vătămată nu au fost depistate consecințe grave a sănătății, nu are relevanță asupra calificării faptei ca tentativă de omor, dacă intenția inculpatului a fost de a lipsi victima de viață.

Astfel, analizând în ansamblu toate împrejurările săvârșirii infracțiunii, Colegiul consideră că instanțele ierarhic inferioare just au conchis că inculpatul, Vacar I., a acționat cu intenție directă pentru a săvârși infracțiunea de omor, însă moartea victimei nu a survenit din cauze independente de inculpat, datorită acordării primului ajutor de către medici.

Cu referire la alegațiile recurentului precum că concluziile instanței de fond și apel vin în contradicție cu declarațiile părții vătămate, Colegiul le consideră neîntemeiate, deoarece nu doar declarațiile ultimului au fost puse la baza concluziei despre acționarea cu intenție a inculpatului la săvârșirea infracțiunii imputate, ci în coraport cu alte probe administrate, la caz. Cu atât mai mult că, declarațiile părții vătămate nu redau deplin desfășurarea evenimentelor, fiindcă și-a pierdut cunoștința după aplicarea loviturii, revenindu-și abia la venirea ambulanței.

Argumentul că, potrivit expertizei medico-legale nr. 22-D din 22 ianuarie 2014, la victimă a fost depistată doar o singură plagă, ceea ce denotă că inculpatul a aplicat o singură lovitură, în viziunea instanței de recurs, este doar o interpretare a părții apărării, care a neglijat în continuare mențiunea din concluzia expertizei enunțate și anume faptul prezenței fracturii multiple de compresie a oaselor temporal și parietal. De fapt, această concluzie medicală nu indică la aplicarea doar a unei singure lovituri.

Privitor la argumentul apărării precum că concluziile instanțelor de judecată referitor la faptul că inculpatul nu a acordat ajutor victimei, contravin declarațiilor inculpatului și martorilor, Colegiul, îl consideră nefondat și este combătut prin

declarațiile martorului Prodan O., care a fost unicul martor, de fapt, la cele petrecute, fiindcă martorul Scofercea D., a declarat că nu a văzut exact cum totul s-a întâmplat, deoarece se afla după sobă și era în stare de ebrietate.

De asemenea, Colegiul penal, consideră neincident în speța dată temeiul pentru recurs semnalat de apărător și prevăzut de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, întrucât pedeapsa stabilită inculpatului pentru fapta săvârșită a fost individualizată în corespundere cu art. 75 Cod penal.

Sub acest aspect, instanța de recurs menționează că, sancțiunea infracțiunii pentru care a fost condamnat inculpatul, în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsă cu închisoare de la 10 la 15 ani și se clasifică potrivit art. 16 alin. (5) Cod penal, ca infracțiune deosebit de gravă.

Conform alin. (3) art. 81 Cod penal, mărimea pedepsei pentru tentativă de infracțiune ce nu constituie o recidivă nu poate depăși trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru infracțiunea consumată.

Deci, instanțele de judecată, în cazul condamnării pentru infracțiunea săvârșită urmau să-i aplice inculpatului pedeapsă cu închisoare, în limitele de la 10 ani la 11 ani și 3 luni. Alte pedepse alternative, sancțiunea normei imputate inculpatului nu prevede, fiindcă pericolul social deosebit pe care îl reprezintă infracțiunile contra vieții persoanei în general atinge gradul cel mai ridicat în cazul infracțiunii de omor intenționat, prevăzute la art. 145 Cod penal. Cu atât mai mult, într-o societate pătrunsă de spiritul umanitar, în care persoana este considerată valoarea cea mai de preț, ceea ce explică severa sancționare prevăzută pentru această infracțiune în dispoziția legii penale.

Totodată, lecturînd hotărîrea primei instanțe, menținută și de instanța de apel, Colegiul atestă că, a fost luat în considerație faptul recunoașterii parțiale a vinei, căința sinceră a inculpatului pentru fapta săvârșită, persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnat, precum și faptul că și-a cerut iertare de la partea vătămată. Astfel, instanța de recurs consideră justă hotărîrea instanței de fond de a stabili minimul pedepsei prevăzute de sancțiunea art. 145 alin. (1) Cod penal și anume 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Din considerentele enunțate, Colegiul penal, statuează că pedeapsa individualizată de prima instanță, menținută și cea de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Avînd în vedere cele expuse, Colegiul conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de către avocatul, Vahnovan Anatolii, în numele inculpatului, urmează a fi declarat ca inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul, Vahnovan Anatolii, în numele inculpatului, împotriva sentinței Judecătorei Ocnița din 04 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 octombrie 2014, în cauza penală în privința lui **Vacar Ion Vasile**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 14 ianuarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu